

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjarat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A császár beszélt.

Kassa, június 20.

Az osztrák népparlament tagjait tegnap maga köré gyűjtötte a császár és felolvasta nekik a trónbeszédet. A császári trónról ez uttal szokatlan bőséggel hangzott az uralkodó szava, nagy programot felölélő beszédet mondott, melyhez mi magyarok nem vagyunk hozzászokva. Irántunk szűkebb szavú a király, a magyar trónbeszéd rendszerint diplomatikus stílusban készült mondatok között elvesző frázisokban merül ki. Hanem ezen föl ne akadjunk. A császár szíve melegebben érez, mint a király szíve. Ezen változtatni nem lehet.

Van azonban a trónbeszédnek több olyan passzusa, mely fölött nekünk magyaroknak megjegyzés nélkül elsiklani nem lehet. Többek között a császár határozott nyíltsággal követeli az osztrák népparlamenttől a hadsereg növelését s így ellehetünk készülve mi is a létszámemelés követelésére. Csak azt nem tudjuk mikor, csak az a kérdés hogyan?!

A katonai moloch sok táplálékot von el a nemzet testétől, még több vér és pénz adót adjunk? Kinek lesz bátorsága ezzel előállni, ebben a parlamentben, mely eleve azzal a kikötéssel látott munkához, hogy a katonai kérdést nem érinti! Ha Bécs mégis forszirozná a létszámemelést, ugyanis felszabadulunk a kötelezettség elől s joggal követelhetjük hadseregeinkben a magyar vezényszót, magyar zászlót! A trónbeszéd szövegét készítő osztrák politikusok nagyon rosszul tették, hogy a magyar politika amugy sem valami rózsás útjára ezt az újabb göröngyöt oda hengergették.

Több ennél is azonban, amit a császár beszéde a kiegyezésről mond. Azon óhajának ad kifejezést, hogy „*ugy politikailag, mint gazdaságilag nagyfontosságú volna, hogy a két állam közötti (gazdasági) viszonyok lehetőleg a régi átvett formák szerint rendeztessenek és helyezettessenek szilárd alapokra.*” Szükségesnek látja pedig ezt a császár, hogy „*a pragmatica sanctio által összefűzött és bevált két állam közötti politikai köteleket sértetlenül tartsa fenn a későbbi nemzedékek számára.*”

Ez világos beszéd. Ebből megértjük, hogy az osztrák kormány a császár szavával korteskedik a gazdasági közösség, a hosszulejáratu ki-

egyezés érdekében. Ez annyira világos beszéd, hogy nekünk meg kell döbennünk a császár osztrák tanácsosainak politikai vakságán, rövidlátásán és szándékos rosszakaratán. Mert a trónbeszédet a felelős kormány csinálja, az osztrák kormány pedig már a kiegyezési tárgyalások során meggyőződhetett arról, hogy nekünk joggunk van gazdasági életünket tetszésünk szerint berendezni. Tetszésünk szerint, mint azt az ország érdeke, haszna megkívánja. Élhetünk gazdasági közösségben Ausztriával, de ha akarjuk szétszakíthatjuk is a gazdasági kapcsolatot és önálló gazdasági viszonyt teremthetünk.

Az ország érdeke azt parancsolja, hogy gazdasági függetlenség állapotára térjünk át. E körül folynak a kiegyezési tárgyalások s mégis az osztrák kormány bünös rosszhiszeműséggel a császárt tolja előtérbe és a magyar álláspont ellen kivetíti az utolsó ütőkártyát. Ráadásul minő ravaszsgal!

Mi köze a pragmatica sanctiónak a gazdasági kérdésekhez. A közös uralkodót nem érintheti, hogy minő módon keresi a két állam a maga boldogulását. Az önálló vámterület még nem jelenti a politikai elszakadást, aki ezt a jogi abszurdumot a császár beszédébe sodorta, az csúnyán hadakozik.

Ez a beszéd megtanít minket arra, hogy az osztrák kormányval folyó tárgyalások sikerében csöppet se bizzunk. Nincs nekünk oda át jó barátunk, nincs aki jogainkat respektálja, nekünk kell azokat megértetni, azokat megvédeni. A nemzeti kormány nagy küzdelem előtt áll. Aki becsületes magyar ember, őszintén szereti hazáját és vágyakozik az ország függetlenségére, annak a kormány mögé kell állani.

Amerre szemünk eltekint, mindenfelől ádáz ellenség agyarkodik reánk. Ide bent az országban a politikai elbukottak, a horvátok, nemzeti ségek, Ausztriában gazdasági kizsákmányolónk. Erő kell ehhez, ha győzni akarunk! A nemzet ereje az egyetértés.

— A megyei tisztújítás és a király. Ezzel a címmel a Pesti Napló a következő hirt közli:

Ő felsége előtt, mint föltétlenül megbízható forrásból értesülünk, egy memorandum fekszik, mely nem a mostani kormány útján került a király asztalára. Ebben a memorandumban emlékeztetik

ő felségét arra, hogy decemberben Magyarországon varmegyei tisztújítás lesz s hogy ma még a tisztikar nagyjában hatvanhetes elemekből áll, a kik képesek volnának szükség esetén a kerekeket úgy a hogy fentartani. De a decemberi választás után, ha még ez a kormány vezet a választásokat, erre nézve is meg fog szünni minden remény, mert igyekezni fognak a hatvanhetes elemeket kiszorítani.

A hír politikai körökben nagy feltűnést kelt s még a mai izgalmas események közepett is sokat foglalkoztak vele. Bizonyos az, hogy hatása a politikai körökben mihamar jelentkezni fog.

Uj erdő gazdálkodás.

(A városi erdők intenzív kihasználása. — Fausztató csatorna a Kassa—Hámori vágásban. — Vágások egyesítése.)

A városi erdőbirtok intenzív kihasználása érdekében nevezetes lépés történt. Krausz helyettes városi erdőmester számot vetve a fuvarozás nehézségeivel, valamint a fuvarok évről-évre való megrágulásával figyelemre méltó tervet dolgozott ki. Az egyik az üzemterv megváltoztatására vonatkozik s célja, hogy a nagy kiterjedésű városi erdőségben a favágást lehetőleg egy pontra összesítse. Az üzemterv jelenlegi programja szerint a városi erdőkben egyszerre több helyütt történik vágás, ami a szállítást és vágási munka költségét jelentékenyen drágítja. A vágási területek egyesítésével ugyanis érdemes olyan segédessz-közökről gondoskodni, a mely a szállítást megkönnyíti.

Az erdőmester előterjesztése szerint a Kassa-Hámor határában elterülő bükkös erdőben 90 000 ürköbméter fa vágható. Ebből már az első évben mintegy 45.000 ürköbméter fa értékesíthető. A kassa-hámori erdő azonban meredek hegyoldalon fekszik. Az oda vezető utak tél idején igen veszedelmesek s nagyobb hófúvások alkalmával alig közelíthetők meg. A rossz közlekedés természetesen nagyon megrágítja a fuvarozást.

Az akadályok leküzdésére az erdőmester ajánlotta a fausztató csatorna kiépítését. Ez a fausztató csatorna, a Vapnanyicza patak vizének felhasználásával a kassa-hámori vágástól, a kassa-bélai utnak Zalyik patakot érintő részéhez vezetne, mintegy 4 kilométer hosszúságban. Ezen a csatornán, mely a meredek hegyoldal természetes lejtéséhez alkalmazkodnék usztatnók le a feldolgozatlan fahasábokat a kassabélai uthoz, hol fafeldolgozó telepet létesítenének.

Innen a jó karban levő országuton szállítattnék a fa Kassa-Hámor vasuti állomáson levő faraktárba.

A fausztató csatornának folyó méterje az összes mellék munkálatokkal 5 koronába kerül, vagyis összesen 20.000 koronába. A fa vízbe dobása, usztatása és kipartolása pedig ürköbméterenkint 50 fillérbe kerül, vagyis 40.000 ürköbméter szállítás mellett, amennyit produkálnak egy évben újabb 20.000 koronába. Ez egy ürköbméter fánál 1 korona üzemműködést jelent.

Azonban, ha a fuvarosok csak a Kassa—Bélai uton fognak fuvarozni, ha nem kell nekik a meredek hegyoldalra kapaszkodni,

egy koronával olcsóbban szállítják a fát az állomásra, tehát ezen megtakarításon az egy korona kiadás már is megtérül.

Krause erdőmester alaposan kidolgozott tervét feltétlenül magáéva teszi a közgyűlés.

Városi birtok parcellázása.

A garadnai földeladás.

Akadékoskodik a parasztság.

Garadna község határában Kassa város 438 katasztrális földbirtok tulajdonosa. Ezt a birtokot most Mandl Manó bérlé, aki a városnak évi 12.000 korona bért fizet. A garadnai földműves nép már évek óta azzal a kéréssel ostromolja Kassát, adná el neki a birtokot. A parasztság ugyanis Garadnán évtizedek óta a kivándorlásra van utalva. Az a kevés föld, a melyet a jobbágy felszabadítás után még apái szereztek, a népesség szaporodásával annyira elaprózódott, hogy egy-egy család birtokában levő kis földszallagon képtelen a megélhetéshez szükséges jövedelmet kihozni.

Az erős, munkabíró férfi nép tehát Amerikában keresett boldogulást s a legtöbbjük évek szorgalmas munkájával jelentékeny vagyont gyűjtött össze. Pénzüik volna a garadnai lakosoknak, most földet szeretnének rajta vásárolni.

Kassa törvényhatósága egyik közeli közgyűlésében elvben kimondotta, hogy a garadnai parasztság kívánságát teljesíti s a városi birtokot parcellázás útján pusztán a parasztság számára eladhatja. A város ezzel az elhatározásával nemcsak kielégíti a garadnai parasztság földéhségét, hanem a kétségtelenül üdvös birtokpolitika mellett, mely a kisembereket a kötött birtokok tulajdonosává teszi, még jó vásárt is csinál, amennyiben a garadnai első ajánlatukban 560—600.000 koronát kínáltak a birtokért.

A közgyűlés határozatát, mely a földek eladását kimondja, a tanács közölte a garadnai kis birtokosokkal. Azoknak egy küldöttsége már járt is Kossuth Lajos gazdasági tanácsosnál és felajánlottak a birtokért 402.000 korona vételért. A parasztság ugyanis úgy okoskodott, hogy ha a közgyűlés kimondta az eladást, akkor szükség van a pénzre és kevesebbel is beéri. Leszállították tehát az ajánlati összeget. Ez okból az eladás dolgát a város hamarosan nyelvbe nem titheti, hanem tovább fog tárgyalni a parasztsággal.

A parcellázás munkálatainak keresztül vitelére egyébként a városi közgyűlés jó volna, ha bizottságot küldene ki. Minden csip-csup ügyre akad bizottság s ebben a fontos gazdasági ügyben a közgyűlés nem gondoskodott bizottságról, mely a tárgyalásokat vezesse.

Az egy gyermek rendszer ellen.

A nőtlenség adója.

Kassa pártolását kéri.

Széchenyi Viktor gróf, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja az egy gyermekrendszer ellen, törvényhatósági intézkedést sürget. Az egy gyermekrendszer nagyon visszavetette a magyar faj népesedésének szaporodását. Egyfelől a kivándorlás sorvasztja fajunkat, másfelől a népesedési statisztika beszél szomorú hanyatlásról, visszaesésről. Ilyen körülmények között nem fog megvalósulni a magyar imperium jelszava a 30 millió magyar.

Az egyke rendszer szociális bajaival sok értékes tanulmányban foglalkozott már gróf Széchenyi Viktor. Talán, hogy a nemzetpusztító jelenségnek utját szegje, azért gondolt radikális megoldásra. Indítványt tett Somogyvármegye közgyűlésén, mely szerint a törvényhatóságok az országgyűléstől intézkedést kérnek az egy gyermekrendszer ellen. A feliratot megküldte Somogy Kassa városnak is pártolás végett és a következőket kéri:

Javaslatba hozandó a feliratban az is, hogy *mindennemű pótdadónál nyújtások kedvezmény a több gyermekkel bíró családoknak olyformán, hogy a nőtlenné adófizetők pótdadjuk 50%-ával, a gyermektelen házasságok és özvegyek 40%-ával, az egy gyermekű családok 30%-ával, a 2 gyermekű családok 10%-ával fizessenek többet, — míg 3 vagy több gyermekkel bíró szülő a pótdadtól teljesen mentesíttessék.*

Ezt az átiratot Kassa legközelebbi közgyűlésén fogja tárgyalni. Még a tanács nem határozott afelett, mit javasol az átirat dolgában a közgyűlésnek, de valószínűleg tudomásul fogják venni és hozzájárulnak a felirathoz.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítók telefon jelentése.

A képviselőház ülése.

Potosnyák ügye.

Budapest, június 20.

A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Felolvassa a mentelmi bizottság által Potosnyák ügyben tartott ítéletet. Az ítélet azt javasolja a Háznak, hogy Potosnyákot zárja ki 30 napra a képviselőházi tanácskozássokból. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Héderváry Lehel tulszigorunak tartja ezt az ítéletet. Ő maga az, ki legerősebben hangoztatja a házszabályok feltétlen tiszteletét, de a jelen esetben enyhébb ítéletet várt. Indítványozza, hogy a Ház Potosnyákot a Ház megkövetésére ítélje és hogy Potosnyák addig míg ezt meg nem teszi, ne vehessen részt a tanácskozáásokban.

Elnök szavazást rendel el. A többség Héderváry indítványát fogadja el.

Az elnöki széklet Rakovszky foglalja el. Ugron Gábort tegnapi közbeszólásáért utólag rendreutasítja.

Szterényi József reflektál az eddig elhangzott beszédekre. A horvátok felszólalását — ugymond — nem szabad válasz nélkül hagyni, mert azok közjogellenesek. A horvát érveléseket igazi értékükre redukálja.

Polit Mihály beszél a javaslatok ellen.

Pérics Bogdán horvátul beszél a javaslatok ellen.

Evvel az ülés véget ért.

Wekerle a királynál.

Bécs, június 20.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett. Dél előtt a

miniszterelnök hosszabb ideig kihallgatáson volt a királynál.

Véres kettős gyilkosság.

Ujvidék, június 20.

A várost rémes kettős gyilkosság tartja izgalomban. A gyilkosság színhelye a Ritter-féle vendéglő. Az áldozat Ritter felesége és 17 éves leánya.

Estefelé vig társaság mulatott a Ritter-féle vendéglőben. A társaságban részt vett maga Ritter is. Ott mulatott velük egy Wesselszky István nevű katona is. Éjfél előtt a társaság távozott és egy kávéházba ment. Ritter is velük tartott. Egy óra után tért vissza a vendéglőbe. Itt irtozatos látvány tárult eléje. Feleségét és gyönyörű leányát a padlón meggyilkolva, holtan fekvé találta.

A gyanu Wesselszkyre irányult és csakugyan alapos is volt. Wesselszky ugyanis elvált a kávéházban a társaságtól. Azt mondta, hogy hazamegy, de a vendéglőbe tért vissza, hol anya és leány egyedül voltak.

Nem lehet tudni, mily küzdelmek és borzalmas élethalálharc folyhatott le a vendéglőben, de tény, annyi, hogy Wesselszky erőszakkal megbecstelenítette a leányt és aztán megölte őt anyjával együtt.

Osztálysorsjegyek.

Budapest, jun. 20.

A mai huzáson 15.000 koronát nyert 108.915. számú, 10.000 koronát nyert a 80.359. számú sorsjegy.

UJDONSAGOK.

Halkereskedés nálunk és másutt.

A husdrágaság ellenszerül több vidéki városban meghonosították a halkereskedést. Többek között, most Kolozsvár tanácsához intézett beadványt egy tengerihall kereskedő cég, melyben kéri a tanácsot, hogy adjon engedélyt arra, hogy ott tengeri halkereskedést létesíthessen. A tanács azonban mielőtt döntött volna e kérdésben, átiratot intézett azon városok tanácsához, ahol már van ilyen halkereskedés.

Érdekes kiemelni, hogy Arad városa a halkereskedelmet házi kezelésben gyakorolja.

A hal kimérését ugyanis a fogyasztási felügyelő ellenőrzésével napidíjas közegek végzik. A halkimérés péntek és vasárnap reggel 7 órától 12 óráig eszközöltetik.

Az árusításra szánt halat Arad városa a „Deutsche Dampffischerei Gesellschaft Nordsee” cégtől szerzi be. A cég 2 és fél métermázsza halat köteles az évi szerződés értelmében hetenként szállítani, mely el is kél. A hal különként 60, 80 és 1 korona 20 fillérenként kapható. Legnagyobb kedvezésnek örvend a különként 80 filléért kimért hal. Arad városa ezen intézményéből semmi hasznot nem húz és éppen ezért csaknem beszerzési áron árusíttatja.

Nálunk bezzeg szó nélkül megadták a magánvállalkozónak az engedélyt a hal árusításra. Másutt, ha az olcsóság kérdéséről van szó, első teendő gyanánt keresik a

módját annak, hogyan volna lehetséges a polgárok érdekeit a legjobban kielégíteni. Arad város helyes szociális érdekekkel intézkedett. Nálunk a szegény ember ügye, a szegény ember élete, megélhetése, sorsa, bagatel dolog, melyhez az előkelő és finom közgazdasági műveletekhez szokott magistrátus csak le nem sülyedhet? Nem bizony! De azért is olyan selyem az élet Kassán, hogy mindenki szökni szeretne a híres kuruc városból!

— **Elárverezett városi ház.** A város tegnap délelőtt adta el nyilvános árverés után a Sörház-utca 11. szám alatt levő földszintes házat. Az árverés Kossuth Lajos gazdasági tanácsos hivatalos irodájában történt. Négy ajánlattevő volt: Altmann Pál, Aranyossy Lujza, Lux Dávid és Spornovits Emil. A leg többet ígérő Spornovits Emil 15.800 koronáért vette meg a házat.

— **A sárosvármegyei Múzeum megnyitása.** A Kassa-oderbergi vasut vezérigazgatósága nobiles előzékenységgel bocsátott teljesen díjtalanul a Múzeumnak és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége rendelkezésére a Kassától Bártfáig és vissza szóló utvonatra egy külön vonatot oly célból, hogy azt a f. hó 23-án tartandó megnyitásra a meghívott vendégek igénybe vegyék. A teljesen díjtalan oda- és visszautazásra jogosító igazolványokat f. hó 23-án reggel a kassai vasuti állomáson Mihalik József kir. tanácsos előadó, az eperjesi állomáson pedig ugyanaznap reggel Tahy József alispán fogja a jelentkező meghívottaknak kiosztatni.

— **Betörés.** A Halász-utca 4. szám alatt levő Degenstein József tulajdonát képező faterlepre, a deszkakerítésen át behatolt a múlt éjjel egy eddig ismeretlen ember, aki az irodahelyiség ajtaját felfeszítvén, mindkét irosztafiókját is feltörte, az azokban levő irományokat összehányta, de semmit sem vihett el, mert csak pénz kellett neki, az pedig nem volt. Hogy azonban üres kézzel még se menjen el, az iroda fogasán függő saccó kabátot s egy barnára fényezett kampós nyelű esernyőt lopott el. Mintegy 2 hónappal ezelőtt ugyanott hasonló betörés történt és akkor pénzt is lopott a betörő. Azóta pénzt és értéktárgyat nem őriznek az irodában.

— **Hálátlan vendég.** Baross Ferenc asztalos neje, tegnap este Virág-utca 17. szám alatt levő lakásán szállást adott egy elrongyolódott asszonynak, aki sirva panaszkolta neki, hogy most jött ki a kórházból 2 gyermekével és krajcár nélkül ki van téve annak, hogy az utcán háljon. Bartosné lakásának előszobájában adott szállást a szegény asszonynak. Reggel azonban meglepetésre ébredt, a befogadott asszonynak már hült helye volt s magával vitte Bartosné szoknyáját, más egyéb apróságot s 1 kiló juhsajtot. A rendőrség a tolvajnt keresi.

— **Dijbirkozások Kassán.** A Claire Laforte cirkusz porondján megkezdődtek a dijbirkozások. Tegnap Rosov kozák és Jackson amerikai birkozott és a kozák öt perc alatt legyőzte ellenfelét. Utána Nagy Sándor magyar birkozó tizenhárom perc elteltével egy mesteri fogással terítette két vállra ellenfelét Ricardo olasz mesterbirkozót. A birok versenyt kassai sport emberekből álló zsury ellenőrzi.

— **Kossuth krajcárja.** A Magyar Hirlap mai száma írja a következő apróságot: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterről kedves történetet beszéltek ma a folyosón.

A dobsinai Kossuth-szobor leleplezési ünnepén történt. A vendégek kocnikon megnézték a sztraczenai völgyet. Kossuth Ferenc öcsésével Kossuth Lajos Tódorral ült egy kocsin.

A sztraczenai völgy paradicsomi hely. A legcsodásabb természeti szépségek kápráztatják a nézőt. A vendégek kocsisora lassan gördült végig a poros uton, míg alattuk sok ölyvi mélységben tátongott a gyönyörű völgy. A mélyén hatalmas, fánagságu páfrányok, buja fenyők, a hegyvilág egész szimpomás gazdag flórája virított. Kékes ködök usztak a hűvös völgy fölött, a vendégek elragadtatva bámúlták az eléjük táruló felséges képet.

Kossuth Ferencet is elragadta a gyönyörű látvány. Nem győzte magasztalni a természet igéző, leigázó szépségét. Hanem az elragadtatását nagyon lehütötte egy másik megfigyelés. Ebben a buja, pompázó paradicsomban a nyomoruságnak legsivárabb képe kísértett minduntalan. Apró néhány házból álló falvak tűntek fel itt is, ott is, az inségnek hideg, barátságtalan, szomorú fészkei. A falvakból lerongyolódott, éhes, szánandó emberek vánszorogtak elő, elszorult az ember szíve, ha rájuk nézett.

Kossuth Ferencet nagyon megrendítette ez az ellentét. A paradicsom közepén a pusztulás. Lenézett a kékes ködben borongó völgy mélyébe és felsóhajtott:

— Istenem, mennyi gyönyörűség és szomorúság fogant meg ebben a völgyben.

Aztán valami eszébe jutott, belenyult a zsebébe, kivett onnan egy krajcárt és behajlítván a mélységbe, a százados fenyők, páfrányok közé, sóhajtván mondta:

— Ahol ki tudott kelni az égbenyülő fenyő, hátha kikel ebben az Istenáldotta talajban a krajcár is és nem nyomorog tovább ez a szegény nép...

Egy pillanatnyi fellobbanás hirtelen szüleménye volt ez az ötlet, de a jelenlevőket mélyen meghatotta és az a babonás kívánság fogta el a szíveket, hogy lent a sztraczenai völgyben, a magánosan élő százados fenyők, páfrányok, zsurlók között keljen ki a Kossuth krajcárja...

— **A Ksod. köréből.** Hauler Alfréd hivatalnok Teschenből Karvinba áthelyeztetett. Ostarek Károly pályafentartási hivatalnoknak a mérnöki cím adományoztatott. Flütsch István mérnök a ruttkai osztálymérnökségtől Teschenbe, Lochner Károly főszertári főnökhelyettes az iglói fűtőházhoz, Bene József irodatiszt pedig a tescheni üzletvezetőséghez helyeztettek át. A kassa-oderbergi vasut igazgatósága a zsolna-oderbergi vonalon második vágány építését tervezi, hogy a megnövekedett forgalmat akadálytalanul lebonyolíthassa. A vasut forgalma nemcsak a második vágány kiépítését teszi szükségessé, hanem mozdonyok beszerzését s a vonalokon néhány állomás kiépítését is. Mivel ezen beruházásokra haladéktalanul szükség van, a vasut igazgatósága a kormány jóváhagyásával függő kölcsönt vesz fel, hogy a legszükségesebb beszerzéseket és építkezéseket lehetővé tegye. Az építkezéseket nemsokára megkezdik és őszig be akarják fejezni s ezen idő alatt akarja az igazgatóság a mozdony- és kocsi-parkot kiegészíteni, hogy őszre ezek a hiányok ne állják útját a forgalom zavartalan lebonyolításának.

— **Segítség a bessenyőfalvi tüzkárosultaknak.** Liptószentmiklósról írják: Liptó megye főispánjának előterjesztésére a belügyminiszter Bessenyőfalva község tűzvész által sujtott lakosai számára 480 korona, a földművelésügyi miniszter 800 koronáig terjedő hitelt engedélyezett vetőmagszükséglet beszerzésére. A lakosság, mely mindenkor a legváltóságosabb nemzetiségi agitációk közepette is hazafiasan viselkedett, hálával fogadta az adományokat.

— **Az agyonlőtt őrmester.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Reissen őrmestert Guary Frigyes, az ötödik huszárezred Nezsíderen állomásozó zászlóaljának főhadnagya, agyonlőtte. Ma — mint po-

zsonyi tudósítónk jelenti — kiderült, hogy a főhadnagy tisztán véletlenségből lőtte agyon az őrmestert.

— **A medve és a vadász.** Gondfalu határában — mint lapunknak írják — Frolo J. ottani erdész észrevette, hogy egy medve nekirentott a csordának és egy tehenet megtámadott. Az erdész védelmére kelt a szorongatott tehenek és egy lövést irányított a medvére, amely a lövés következtében elszédült. Az erdész, aki azt hitte, hogy az állatot leterítette, feléje közeledett de vesztere. Alig hogy az erdész a medve közelébe jutott, a holtak vélt macskó feltápaszkodott, megöletie támadóját és melső talpaival agyonnyomta. A lövés zajára odaérkezett pásztorok elűzték a medvét, de az erdész néhány órával rá meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

— **Adria Biztosító Társulat.** E biztosító társulat április 25-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentés és a 68. üzletévre (1906.) vonatkozó zár számadásokról a következő fontosabb adatokat közöljük. Az életbiztosítási osztálynál 10.469 darab ajánlat nyújtott be 63.450.756 korona tőkéről; a kiállított kötvények tőkeösszege 56.909.218 koronára rugott. A biztosítási állomány 1906. év végén tőkében kerek 358 millió korona és évjáradékban 1.041.405 korona volt. A biztosítási tőke átlag 39.565.444 koronáról emelkedett. Díjakban 16.636.454 korona tolt be, míg a halál és eléricsi esetekben, valamint járadékok fejében kifizetett összegek 7.076.155 koronát tesznek. A biztosítási állomány egy jelentékeny részénél a díjtartalék az eddigi 4% helyett 3% -os kamatlábbal számítva vétetett fel az 1906. évi mérlegbe. A 3% -al való átszámítás és a társaság által ujonnan életbeléptetett általános feltételeknek az összes folyamatban levő biztosításokra való kiterjesztése folytán igényelt többlet az e célra összegyűjtött 2.000.000 koronányi külön díjtartalékból fedeztetett. A folyó évi mérlegből átutalt 200.000 koronával egy újabb külön díjtartalék gyűjtése veszi kezdetét. Az életbiztosítási díjtartalékok és díj-átvételek a számadási év végén 98.080.495 koronára rugnak és a viszontbiztosítások levonása után saját számlára fennmaradó 90.335.152 kor. figyelembevételével az előző évvel szemben mutatkozó emelkedés 8.814.886 korona. Tűzbiztosításokért 22.976.627 kor., szállítási biztosításokért 1.798.809 kor. és betörés elleni biztosításokért 373.944 korona folyt be díjakban. Ezen három ágazatban a viszontbizt.-ok összesen 11.078.679 koronát igényeltek, a kifizetések pedig 17.404.660 kor.-t és a viszontbiztosítás levonásával 8.747.357 korona. Ezen ágazatok összes díjtartalékai 15.476.913 korona és a viszontbiztosítás levonásával 8.673.682 koronát tesznek. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság javaslatát, amelynek értelmében az évi fölöslegről 400.000 korona egy rendkívüli kártartalék létesítésére, további 121.972 korona a B. mérleg szerint kimutatott rendelkezésre álló tartaléknak 1.300.000 koronára leendő fölemelésére és a maradvány részvényenként 230 koronányi osztalék kifizetésére fordítassék. A társaság tartalékai, a melyek a függő károokra tartalékba helyezett 3.002.759 koronányi netto összeget figyelmen kívül hagyva, 1906. december 31-én a 111 millió koronát meghaladják, a következőképp oszlanak meg, úgy mint: Díjtartalékok (levonva a viszontbiztosítások részét) 98.808.934 korona árfolyam ingadozási tartalék 3.553.795 korona, nyemreménytartalékok 8.800.000 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és takaré- és ellátási pénztárának vagyona 2.049.676 koronára rug.

Rákóczi emlékkönyv.

Ezelőtt I kor., most 20 fill.

Cimlapján II. Rákóczi Ferenc életnagyságu képével (Lengyel Ede festőművésznek Abauj-Torna vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen. Irta: Lengyel Menyhért. — Centum gradamina Hungariae contra Germanos. Irta: Kerekes György. — Tegnap és ma Irta: Mihalik József. — II. Rákóczi Ferenc emléke Kassán. Irta: Révész Kálmán. — Rákóczi Holesiczban. Irta: dr. Pényes Samu. — Rákóczi temetése. Irta: Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi Ferencnek. Irta Szabó Adorján. — A rodostói temetés. Irta: Telepy Marcel.

* !! 17 diszes illusztráció !! *

Kiemelendők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. — Zrinyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrinyi Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi templom külseje és belseje, ahol a fejedelem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi templom, melyet Báthori Zsófia épített, külső és belső képével. — Rákóczi két fia: József és György. — A fejedelem pecsétje. — Bercsényi Miklós arcképe egykori festmény után. — Bercsényiné Csáky Krisztina arcképe. — II. Rákóczi Ferenc Epitapluma. — II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-egyházi kriptában. — A kassai erődítés alaprajza és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv diszes kiállítású, kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ezelőtt I K, most 20 fill.

Kapható a NAPLO kiadóhivatalában. Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az ára bélyegeken is beküldhető.

Csermelyvölgyi villa-telek eladók.

o Bővebb felvilágosítással szolgál: o Dr. Aranyossy Andor és Dr. Aranyossy Arisztid ügyvédi irodája. **Kassa Deák-Ferenc utca 22.**

Szepsi-ut 10. sz. I. emeleti balcon lakás

kiadó novembertől, mely áll 4 nagy szobából, 2 előszoba, összes mel-lék helyiségek, vízvezeték, fürdőszoba, villanyvillágítás bevezetve.

Konvertált jelzálog-sorsjegyek.

Évenként Főnyeremény: =

február 25. augusztus 25. **EGY MILLIÓ KORONA**
 április 25. október 25. 500.000, 400.000, 300.000, 250.000,
 június 25. december 27. 200.000, 150.000, 100.000 stb. K.

Sorsjegyek készpénzért a napi árfolyamon részletfizetésre és letétjegyre kaphatók a

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-bank

fiókjánál Kassa, Fő-utca 11.

Legközelebbi húzás június 25-én lesz.

LELKIISMERETES MUNKA

STEINER ADOLF és TSA

csatorna és vízvezeték berendező **KASSA, KOVÁCS-UTCA 30.**

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Adriai biztosító társulat vagyonkimutatása

Főmérleg (A) Életosztály.

1906. december 31-én.

Főmérleg (B) Elemi osztály.

VAGYON		TEHER		VAGYON		TEHER	
korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.
Ingatlanok	7.195.000	Külön nyereség-tartalék	2.000.000	Résztvényesek váltói	4.800.000	Alaptőke	8.000.000
Értékpapírok	75.125.311	Rendelkezésre álló tartalék	900.000	Készpénz Triestben és a képviselőségeknel	358.002	Nyereség tartalék	4.000.000
Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamataival	365.960	Árfolyam-ingadozási tartalék	2.592.508	Hitelintézetek, tak-pénztárak és bankároknál elhelyezett tőke	7.354.089	Rendelkezésre álló tartalék	1.178.307
Jelzálog-kölcsönök	4.843.600	Díjtartalékok	88.095.019	Ingatlanok	903.750	Árfolyam-ingadozási tartalék	968.289
Kölcsönök állami biztosítókkal	1.797.962	A kamattal le-szolgáló díj-tartalék (a viszont-biztosítók hányadának levonásával)	200.000	Értékpapírok	11.598.768	Törzst. díjtartalék	8.328.561
Kölcsönök állami biztosítókkal	7.435.385	Díjtartékok	4.040.133	Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamataival	71.355	Szállítmánybizt. díjtart.	188.738
Hasonlóvezeteli járadékok és tőkék	29.570	Függő károk	1.285.137	Váltók társaságai	676.810	Betörések lopás elleni	161.357
Követelések más biztosító-társaságoknál	88.765	Biztosító-társaságok követelése	118.678	Kövesztők értékpapírokkal	222.741	bizt. díjtartalék	1.874.891
Ügynökségek kinnlevőségei	1.794.070	Különféle hitelezők	1.040.027	Követelések más biztosító-társaságoknál	2.490.341	Függő száll.-károk tart.	316.168
Különféle adások	180.908	Társasági közös igazgatás (folyó-számla egyenlege)	580.022	Ügynökségek kinnlevőségei	1.955.711	Függő betörések lopási károk tartaléka	26.567
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—			Különféle adások	871.876	Nyugdíjpénztár	1.462.780
Leltár	—			Életosztály (folyósz. egyenlege)	580.022	A társulati tisztviselők takaré-és ellátási pénztára	590.895
	98.851.524		32	Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	Jubileumi alap tisztviselők leá-nyainak kiházasítására	50.000
				Leltár	—	Biztosító társaságok követelése	2.415.278
						Különféle hitelezők	807.903
						Fel nem vett osztalékok	4.774
						1905-ről áthozott nyereség	98.288
						Az üzlettel nyeresége	1.561.389
							31.443.411
							22

A társulat fennállása óta, azaz 1838. június 1-től 1906. december 31-ig károk fejében kiütetett **588.098.187,51** koronát.
 Igazgatóság: Igazgatók: glanztásteri dr. Albert Agost báró, rács-almási Frigyesy Adolf vezérigazgató, lovag Párisi József, Ralli Pál báró, Salm Henrik, dr. Sandrinelli Scipio lovag, Pavia János vezértitkár.
 Baleset mérlegek alulírott képviselőknél kaphatók. Ugyanott mindennemű felvilágosítások készségei adatnak, valamint felvétetnek a legolcsóbb díjtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett élet-, tűz-, szállítmány- és betörések lopás elleni biztosítások az „Adriai biztosító társulat”, jégbiztosítások a „Déli” jég- és viszontbiztosító-társaság és baleset és szavatossági biztosítások a „Nemzetközi baleset elleni biztosító r. társaság” részére.
Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában.
 Lichtenberger L. vezértitkár. Frigyesy M., titkár.

FŐÜGYNÖKSÉG Kassa: BOROS BÉLA. — UNGER MÓR titkár.

Kiadó: Murányi József. Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA